

13. Radioterapia chorych na drobnokomórkowego raka płuca

dr n med. Katarzyna Galwas
II Klinika Radioterapii i
Chemioterapii

13.2. Gdzie odbywa się leczenie i jak się zarejestrować?

Chorzy na drobnokomórkowego raka płuca (DRP) są napromieniani na jednym z aparatów terapeutycznych w Zakładzie Radioterapii. Większość pacjentów w czasie naświetlań przebywa w domach, niektórzy z odległych miejscowości mogą być zakwaterowani w hotelu Instytutu (więcej informacji w **Rozdziale VIII**). Część chorych, zwłaszcza leczonych jednocześnie chemioterapią i napromienianiem, wymaga pobytu w II Klinice Radioterapii i Chemioterapii.

13.3. Jak odbywa się kwalifikacja do radioterapii?

W gabinecie Nowotworów Płuc - pokój 2004 (II piętro), po wcześniejszym ustaleniu terminu w rejestracji Poradni Przyklinicznej. W ambulatoriach Zakładu Radioterapii (I piętro), po wcześniejszym ustaleniu terminu w rejestracji Zakładu Radioterapii.

13.4. Procedury przed rozpoczęciem leczenia

Proces planowania leczenia rozpoczyna się od wykonania maski termoplastycznej w modelarni Zakładu Radioterapii, która zagwarantuje powtarzalne i dokładne ułożenie ciała w czasie napromieniania. Następnie wykonywana jest tomografia komputerowa, często badanie PET-TK, czasami rezonans magnetyczny. Badania te pozwalają na przygotowanie dla każdego chorego indywidualnego i optymalnego planu radioterapii. Po około 1 - 2 tygodniach większość chorych rozpoczyna leczenie promieniami (proces planowania leczenia opisano w **Rozdziale III**).

13.5. Jak przebiega leczenie?

Radioterapia jest podstawową metodą leczenia większości chorych na drobnokomórkowego raka płuca.

U pacjentów w dobrym stanie ogólnym z chorobą ograniczoną do klatki piersiowej złotym standardem pozostaje jednoczasowa radiochemioterapia, która w porównaniu z sekwencyjnym stosowaniem obu metod zwiększa szanse na trwałe wyleczenia i przeżycie, niestety za cenę zwiększonej toksyczności, głównie ze strony przełyku (zaburzenia połykania) i szpiku (obniżona liczba białych krwinek i zwiększone ryzyko zakażeń). Radioterapię można przeprowadzić w ciągu około 6 tygodni (napromienianie raz dziennie) lub 3 tygodni (dwa razy dziennie z co najmniej 6-godzinną przerwą między zabiegami).

Przerzuty do mózgu występują u ponad połowy chorych na DRP, dlatego po zakończeniu radioterapii w klatce piersiowej, często stosujemy profilaktyczne napromienianie mózgu. 2-tygodniowa radioterapia zmniejsza ryzyko wystąpienia przerzutów do ośrodkowego układu nerwowego oraz wpływa na wydłużenie życia.

Chorzy z zaawansowanym, objawowym drobnokomórkowym rakiem płuca (ból, kaszel, duszność, krwioplucie) odnoszą korzyść z paliatywnej radioterapii guza, czy zmian przerzutowych, np. do kości i mózgu. Napromienianie jest krótkie, może to być pojedynczy zabieg, choć najczęściej potrzebne jest 5 - 10 zabiegów.

13.6. Skutki uboczne w trakcie leczenia i jak sobie z nimi radzić?

Skutki uboczne radioterapii będą uzależnione od napromienianej okolicy (klatka piersiowa, mózg) oraz zastosowanej dawki (większe ryzyko powikłań podczas radioterapii radykalnej). Dodatkowo powikłania dzielimy na ostre i późne. Ostry odczyn popromienny może pojawić się w czasie leczenia promieniami lub po jego zakończeniu, a późny kilka miesięcy, a nawet lat po zakończeniu radioterapii. W przypadku samodzielnej radioterapii nasilenie ostrego odczynu jest niewielkie, jednoczesna chemioterapia może nasilać toksyczność leczenia.

Chorzy najczęściej doświadczają problemów ze strony przełyku, pod postacią zaburzeń połykania, dolegliwości bólowych w klatce piersiowej, które zazwyczaj ustępują kilka tygodni po zakończeniu radioterapii. Niestety część chorych w 2 - 3 tygodniu naświetlań musi zmienić dietę na miksowaną lub płynną, czy sięgnąć po leki przeciwzapalne i przeciwbólowe, zalecone przez lekarza.

Rzadziej u chorych rozwija się popromienne zapalenie płuc, z objawami zbliżonymi do klasycznego infekcyjnego zapalenia płuc. Chorzy uskarżają się na uczucie duszności, suchy kaszel, z bólem w klatce piersiowej, często objawom towarzyszy stan podgorączkowy. Leczenie popromiennego zapalenia płuc polega na wielotygodniowej steroidoterapii.

Późne powikłania popromienne to zwłóknienie płuc w polu napromienianym oraz występujące stosunkowo rzadko zwięzienia przełyku i przetoki przełykowo-tchawicze.

Objawy uboczne chemioterapii, stosowanej w leczeniu drobnokomórkowego raka płuca, nie odbiegają w istotny sposób od działań niepożądanych cytostatyków stosowanych w leczeniu innych nowotworów. Chorzy w czasie chemioterapii często zgłaszają nudności i wymioty, brak apetytu, biegunkę. U części z nich pojawia się zaczerwienienie i zapalenie skóry oraz zapalenie naczyń żylnego w miejscu wstrzyknięcia leków. U większości leczonych dochodzi do przejściowego zmniejszenia liczby białych krwinek (co może zwiększać ryzyko zakażeń), zmniejszenia liczby płytek krwi (co może zwiększać ryzyko krwawień) oraz obniżenia liczby czerwonych krwinek (anemia). Niektórzy chorzy doświadczają zaburzeń czynności ważnych narządów, takich jak nerki, wątroba, czy serce. Częstym efektem ubocznym chemioterapii są zaburzenia układu nerwowego, pod postacią neuropatii obwodowych nerwów czuciowych (uczucie łąskotania, swędzenia lub mrowienia bez przyczyny w obrębie rąk i stóp).

13.7. W jaki sposób uzyskać wsparcie w czasie radioterapii?

Chorzy hospitalizowani w II Klinice Radioterapii i Chemioterapii mają zapewnioną całodobową opiekę personelu lekarskiego i pielęgniarskiego, a po wypisie z Kliniki poradę mogą uzyskać w gabinecie Nowotworów Płuc - pokój 2004 (II piętro), po wcześniejszym ustaleniu terminu w rejestracji Poradni Przyklinicznej.

Chorzy leczeni ambulatoryjnie w Zakładzie Radioterapii mogą uzyskać poradę w robocze dni tygodnia, w godzinach 8.00 - 15.00, po wcześniejszym zgłoszeniu się do rejestracji Zakładu Radioterapii.

13.8. Przydatne informacje

Dane kontaktowe II Kliniki Radioterapii i Chemioterapii

Sekretariat kierownika II Kliniki Radioterapii i Chemioterapii:

tel. 32 278 88 05

Z-ca kierownika II Kliniki Radioterapii i Chemioterapii:

tel. 32 278 88 19

Koordynator tel. 32 278 88 21

Loża pielęgniarek tel. 32 278 88 13 lub 32 278 88 02

Sekretariat medyczny tel. 32 278 88 04

Rejestracja przychodni tel. 32 278 81 06

Dane kontaktowe Zakładu Radioterapii

Rejestracja Zakładu Radioterapii

tel. (32) 278 80 58 w godzinach 7.00 - 11.00

tel. (32) 278 80 45 w godzinach 11.00 - 15.15

Sekretariat Kierownika Zakładu Radioterapii tel. (32) 278 80 01

W przypadku pytania do lekarza proszę dzwonić pod numer tel. 797-199-463 od poniedziałku do piątku w godzinach 14.00 - 15.00

Gabinet zabiegowy – pielęgniarki tel. 32 278 80 25

Call Center 32 278 88 88